

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

384.631

Hely

Idő 1915

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: Tej, vaj, rizs és bab.

Forrás:

Bp.

1915 X. 30

(Köt.

Tej, vaj, rizs és bab.

A tizes élelmező-bizottság ma délutáni tanácskozása meglehetősen rendszertelen és szaggatott volt. Korábbi határozatokat hoztak elő, a melyeket megváltoztattak, de az új határozatok is azt a benyomást keltik, hogy egyáltalán nem véglegesek. A tejigazolványra vonatkozóan már korábban elhatározták, hogy az igazolvány elővásárló jogot biztosít a tíz éven belül lévő gyermekek számára, ma pedig ahhoz a jelentős módosításhoz járultak hozzá, hogy az igazolvánnyal csak két esztendőn aluli gyermek juthat tejhez, még pedig naponta egy literhez. Elhatározták, hogy a statisztikai hivatal újból számolja meg a gyermekes családokat ezúttal abból a célból, hogy csupán az öt éven aluli gyermekeknek fogják biztosítani a tejet.

Természetes, hogy a megoldásnak ez a módja jogosan kelti föl mindenkiben azt az aggodalmat, hogy a bizottság egyáltalán nem tudja rendezni a tejkérdést, hiszen nem tesz mást, mint hogy minden ütkésen más határozatot hoz. A vajkészítésnek Budapesten való megtiltásába már a múlt ülésen belementek, de ma újra előhozták ezt a kérdést, a nélkül azonban, hogy a korábbi határozaton változtattak volna. A rizs forgalombahozatalára vonatkozóan már kétszer véglegesen határoztak, a mikor zárt ülésen egészen másképpen döntöttek, úgy, hogy a törvény után abban sem lehetett bizni, hogy a harmadik határozat lesz a végleges. A bizottság tíz tagjának tízfélé a gondolkozása, s úgy látszik, hogy a gondolkozás módjának ezt a különbözőségét még a közös cél sem tudja elegyengetni. Ezt a tévovázást és határozatlanságot persze a közönség sinyli meg, mert ha

a mai uton haad tovább a bizottság, az élelmezésnek egyetlen kérdését sem fogja megoldani.

A bizottság üléséről ez a tudósításunk szól:

Az ülés megnyitása után Folkusházy Lajos tanácsos bejelentette, hogy a tejigazolványt két szelvényvel fogják ellátni. Az egyik a rendeltetést tartalmazza, a másik pedig a rendeltetés fogadását. Ennek az az előnye, hogy az árus tájékozódik arról, hogy mennyi tejről kell gondoskodnia. Bárczy polgármester megjegyezte, hogy a főcél az, hogy minden utalványt beváltsanak. Azt akarják, hogy minél kisebb rázkódtatásnak tegyék ki a mai rendszert. Talán meg lehetne tenni, hogy a mennyiséget korlátozzák és a gyermekeknek a korosztályt leszálítják. Különbösen sem hiszi, hogy a most forgalomban lévő tej valami nagy haszonnal lenne az egészségre. Glücksthal Samu dr. szerint a tejhamisítók ellen energikusabban kell eljárni. Át kellene adni a tejminták vételének jogát a rendőrségnek.

Serbán János miniszteri tanácsos kijelenti, hogy a földművelésügyi minisztérium már tervbe vette, hogy a rendőrséget fölhatalmazza mintavételre, de az az aggodalma volt, hogy ezzel a főváros autonóm jogkörét megsérti. Ha a város átír a minisztériumhoz, akkor semmi akadálya sem lesz az új rendekezésnek. Ha a rendőrség állandóan szed mintát, akkor véleménye szerint vége lesz a tejhamisításnak.

Németh Imre: De akkor tej sem lesz!

Markovics Ince főkapitányhelyettes kijelenti, hogy a rendőrségnek előbb számot kell vetnie azzal, hogy tud-e elég embert adni? A mai emberhiány mellett nem kis dolog tizenkét-tizenöt embert erre kijelölni.

Bárczy polgármester szerint a tejhamisítás do'gában gondos és sürgős intézkedésekre van szükség. Lehetően a jövő ülésen tárgyalják ezt az ügyet. Az alpolgármester és a tanácsos hallgassák meg a szakértőket s ha az ügyosztálynak más dolga volna, szívesen tárgyal ő maga is.

Folkusházy tanácsos a tejszinre vonatkozóan azt ajánlja, hogy a cukrászoknak se engedjék meg a tejszin használatát. A bizottság több tagjának felszólalása után ehhez hozzá is járultak. Ugyancsak Folkusházy tanácsos terjesztette elő a kávémérőknek azt a kérelmét, hogy ők ezentul is negyven fillért vehessék a tejet a nagykereskedőtől, éppugy, mint a kávéosok. Bódy Tivadar dr. alpolgármester hozzátette, hogy a tejkereskedőknek ugyancsak ez a kérelmük. Vázsonyi Vilmos meg akarja állapítani, hogy a kávémérők a tejkereskedők befolyása alatt most azt kérik, hogy 36 fillér helyett 40 fillért fizesse a tejet. A maximális ár megállapításánál hibázták el a dolgot, mert kávémérőt viszontárusítóknak kellett volna tekinteni és nem fogyasztónak. Most aztán a tejkereskedők a szerzett jogok alapján helyezkednek s maguk előtt kergetik a kávémérőket, hogy menjenek és kérjék azt, hogy ők többet fizethessenek. Az egész ügyből azt a konkluziót vonhatja le, hogy a tejkérdés szabályozása nem lesz másképp

lehetséges, mint egy kézben. Megállapítja, hogy ezt a határozatot nem szabad-akaratukból hozzák, hanem presszióra. Tudja ennek a határozatnak helytelenségét és immoralitását, de a presszió alatt hozzájárul.

Kiszely Gyula miniszteri tanácsos azt kérdezi, hogy a tej-fölhozatalt nem lehetne-e mentesíteni ezektől a befolyásoktól? Azt hiszi, hogy a belügyi kormány ebben segítségére volna a fővárosnak. Vázsonyi szerint ismerik a helyeket, a honnan a tej jön, ismerik a szerződéseket is, a leggyorsabb dolog tehát lefoglalni a tejszerződéseket.

Folkusházy tanácsos ismerteti a bizottság korábbi határozatát, a mely a vajgyártás eltiltásáról szól. Azt hiszi, az volna leghelyesebb, ha azoknak, a kik eddig is iparszerűen foglalkoztak vajkészítéssel, ezután is megengednék a vajkészítést, de kontingentálva az előző hónap mennyiségének kétharmad részére. Vázsonyinak az a kifogása, hogy ezt nem lehet ellenőrizni. Ehrlich G. Gusztáv megjegyzi, hogy budapesti emberek már a környékre mennek s ott gyártják a vajat. Serbán János miniszteri tanácsos szerint vajkészítéssel Budapesten iparszerűen nem foglalkozik senki. Bácskában csak a Hungária-rész-

vénytársaság foglalkozott ezzel, de ez megszűnt.

Több felszólalás után elhatározták hogy a megsavanyodott tejből csakis a főváros készítheti vaját, bármely tejkereskedő révén, de a mai árnál jelentékenyen alacsonyabb áron, azért, hogy ki ne fizetődjék az édestejből való vajgyártás. A tejre vonatkozóan azt határozta a bizottság, hogy a tejigazolványokat egyelőre csak a két éven aluli gyermekekre vonatkozóan lépteti életbe, november elseje után pedig a statisztikai hivatalnak új gyermekszámlálást rendeztet, mert elővételi jogot csak öt esztendőn alul lévő gyermekeknek fognak adni.

Folkusházy tanácsos előterjesztette, hogy a fővárosnak 125 vagon rizse van. Hogy ez a közönséghez jusson, azt tervezték, hogy csakis a gyermekes családoknak adnak, még pedig utalvány útján. Az utalványokat a Nisztbizottságoknál lehetne átvenni s minden család hónaponként két kilót kapna öt hónapig. Körülbelül 90.000 család részesülne így a városi rizsben. A rizst a fűszerkereskedők szolgáltatnák ki az utalvány ellenében. Hosszabb vita után, a melyben Vázsonyi Vilmos, Glücksthal Samu, Plathgy György, Springer Ferenc és Bárczy polgármester vettek részt, a mellett foglaltak állást, hogy a rizskészletet négy hónap alatt fogják kiosztani utalványok alapján. A gyermekes családoknak minden hónap tizedikéig elővásárlójoguk van a rizsre. A rizs utalványozása december elsején kezdődik.

A babra vonatkozóan azt határozta a bizottság, hogy a fűszerkereskedők útján fogja elárusítani. Babból 200 vagon készlete van a fővárosnak.

A bizottság félnyolc óra után zárt ülést tartott, a melyen a rizsre vonatkozó határozatát megváltoztatta. Kimondották, hogy rizs utalványokat fognak kiadni minden budapesti lakos részére, de plakátokon fogják föl hívni a közönséget arra, hogy a jobbmóduak hagyják ezt a rizst a szegényebb lakosság számára.